

ת"פ 24138/11/13 - מדינת ישראל נגד מיכאל נאוגנקר

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 24138-11-13 מדינת ישראל נ' נאוגנקר
תיק חיצוני: 3810-20130-3065_

בפני	השופטת בכירה דינה כהן
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	מיכאל נאוגנקר

החלטה

כפי שהודע לצדדים בישיבה מיום 18/5/17, הנאשם זוכה מן העבירה שיוחסה לו בכתב האישום, מחמת הספק. להלן יפורטו נימוקי הזיכוי.

א. רקע מוסכמות ופולגנות

1. כתב האישום ייחס לנאשם, יליד 1982, עבירה של העלבת עובד ציבור, לפי סעיף 288 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
2. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 4/4/2013 סמוך לשעה 10:10 העליב הנאשם את השוטר אמנון גנאור - חוקר בתחנת משטרת אשדוד - בכך ששלח למשטרת אשדוד מכתב בן שלושה עמודים הממוען למפקד תחנת אשדוד ובו נכתבו, בין היתר, המילים:

"אם להיות רציניים, אז דרימר קיבלה מהחוקר הקוקסינל אמנון גנאור, את העדות שלי בפקס עברה על העדות, התקשרה שוב לאילנה ורקסולר ותיאמה עימה גרסאות...אולי אמנון גנאור סבל מפסיכوزה במהלך תיאומי הגרסאות עם אילנה או סחיטה באיומים כלפי ליאת?... אמנון גנאור מייצג את המדינה ואת המשטרה בין כותלי בית המשפט וטוען לעונשים כנגד חשודים ונאשמים פשוט מזעזע שיצור עלוב ומושחט כמוהו מקבל (לא לזמן רב) אוטוריטה לחסל חיים שלמים של אנשים...גנאור המושחת הקליד במהרה את העדות עליה חתומה ליאת ומרוב החרדה בה היה נתון, הוא הגדיל את הגופן של האותיות...אמנון גנאור, החוקר הקוקסינל, רשם עמוד 1 מתוך 3...אולם גנאור הקוקסינל לא לקח בחשבון...גנאור באופיו הוא קוקסינל ברמות מטורפות טיפוס פחדן שעובר מצד לצד את הכביש בלי לחשוב יתר על המידה...אמנון גנאור הוא המועמד האולטימטיבי לחתום על הסכם עד המדינה יש לו את כל המאפיינים של שפנפן פחדן...גנאור גם יודע הרבה על הפרשה הזו, השוטר הכי פחות מפגר (למרות שהוא מטומטם גדול שעה שהוא ניסה להתעסק איתי ולתפור לי תיק").

3. לאחר שהוסדר ייצוגו של הנאשם, קיומו הליכים מקדמיים במסגרתם עורר הסנגור טענות מקדמיות (מותב אחר), כפר הנאשם באמצעות בא כוחו במיוחס לו, הנאשם ציין כי מודה בעובדות אלא שעובדות כתב האישום, אינן מקימות עבירה. כי בבסיס הגשת כתב האישום רקע אישי שכן ה" **מדובר במסע התעמרות ארוך שנים**" כנגד הנאשם, כפי שיפורט בהמשך בהתייחס לטענות הנאשם.
4. מטעם המאשימה העידו רס"מ נורית כהן, שחקרה את הנאשם, ורס"ב אמנון גנאור. הנאשם נמנע מלהעיד ולמעשה ויתר על הבאת עדויות או ראיות מטעמו במסגרת פרשת ההגנה.
5. כאמור, מרבית העובדות לא היו שנויות במחלוקת והמחלוקת העיקרית בין הצדדים הייתה מחלוקת משפטית. לאחר שמיעת הראיות הובררו נסיבות נוספות לעובדות שאינן שנויות במחלוקת, ואלה עיקרי הדברים:
- קודם לחקירה נשוא כתב האישום כנגד הנאשם התנהלו הליכים שהופסקו עקב חוות דעת פסיכיאטרית בדבר מצב נפשי, שהוגשה תוך התנגדות הנאשם למהלך. הנאשם פנה בבקשה לחדש את ההליכים על מנת שיוכל לעמוד על טענותיו וחפותו אולם ההליכים לא חודשו לאחר שפניות הנאשם נבחנו על ידי גורמי האכיפה.
 - (לטענת הנאשם, במסגרת הליכים אלו היה מעורב השוטר אמנון גנאור שפעל נגד הנאשם באופן החורג מהסביר. ב"כ הנאשם סבר שאין לבחון את המחלוקת בהליך זה בלא הכרת הרקע הקודם).
 - הנאשם, הנושא בתעודת עתונאי (נ/1), כתב מכתב בן שלושה עמודים שחלקו צוטט בכתב האישום, הנושא תאריך כ"ד בניסן תשע"ג 4/4/2013 והממוען אל מפקד תחנת אשדוד ואל כל "מושחתי התחנה" (ת/5).
 - המכתב הגיע לתחנת אשדוד ביום 4/4/2013 (ת/5) קיימת מחלוקת להיכן הגיע המכתב).
 - ביום 20/5/2013 קיבלה רס"מ נורית כהן הנחיה לזמן את הנאשם לחקירה, ואכן זימנה את הנאשם לחקירה.
 - לאחר שהופק זימון הנאשם לחקירה, הפנתה רס"מ נורית כהן את המכתב לשוטר גנאור וביקשה "נא רשום את התייחסותך באם אתה מוצא את הדבר מעליב על מנת שאחקור אותו בגין העלבת עובד ציבור" (ת/4).
 - רס"מ נורית כהן תיארה כי חקרה את הנאשם רק לאחר קבלת התייחסות השוטר גנאור למכתב (פרוטוקול, עמוד 22, שורות 7-9).
 - ואכן, ביום 24/5/2013, עובר לחקירת הנאשם במשטרה, התקבלה תגובת השוטר גנאור לפיה תוכן מכתבו של הנאשם פגע בו והשפיל אותו. בסיום תגובתו, ביקש השוטר גנאור כי ימוצה עם הנאשם הדין בגין מכתבו המתואר לעיל (ת/2, ת/6- תגובת השוטר גנאור).
 - ביום 27/5/2013 נחקר הנאשם במשטרה (ת/1), כפי שיפורט להלן.

ב. הראיות

6. יצוין כי בעדותו בבית המשפט, תיאר השוטר גנאור כי המכתב מתייחס אליו, אישית, במילים מבזות משפילות ובלתי ראויות וכי הגעת המכתב לממונים עליו הכפישה את שמו (פרוטוקול, עמוד 27, שורות 16-25). השוטר גנאור הוסיף **"אני שוטר כבר תקופה מאוד ארוכה...אין לי שום דבר עם מיכאל (הנאשם - ד"כ)...אם הוא חש פגוע ממני וחושב שעשיתי משהו לא חוקי כלפיו אז הוא יכול להתלונן בצינורות המקובלים, יש את מח"ש, לכתוב מכתב כזה ועם ביטויים כאלה פוגעים ומבזים? זה לא מכובד ולא ראוי"** (פרוטוקול, עמוד 28, שורות 4-8). ובהמשך הוסיף **"...עצם זה שהוא קורא לי קוקסינל, במכתב הזה, מספר פעמים זה מאוד פוגע, דבר שני, אני חוקר...הוא רושם: 'יצור עלוב ומושחת כמוהו, איך יש לו אפשרות למחוק חיים של אנשים' הוא פוגע באמינות שלי וזה דברים שמאוד פוגעים ומאוד קשים"** (פרוטוקול, עמוד 28, שורות 18-23).

בחקירתו הנגדית, אישר השוטר גנאור היכרות קודמת עם הנאשם במסגרת עבודתו של השוטר גנאור במשטרה. השוטר גנאור מסר כי הנאשם שלח **"מלא מכתבים ומודעות בעיר וכל הזמן הוא מטריד"**. בהקשר זה הוגשה מודעה הנושאת תמונה ובה נכתב **"קבלו את אמנון גנאור: השוטר המושחת בתולדות תחנת אשדוד. גנאור 'לוהק' לתפקיד הכוכב הראשי בפרשת השחיתות המאורגנת. זיוף מסמכים ועדויות, סחיטה באיומים, תיאום גרסאות והשמדת ראיות מזכות הם רק חלק מהרזומה של אחד השוטרים השפלים שידעה מדינת ישראל"** וחתומה בשם הנאשם ומספר טלפון (ת/3). השוטר גנאור הוסיף כי גם את המכתבים האחרים העביר ללשכת התביעות ולדבריו **"גם הם משפילים וגם הם עם ביטויים כאלה וגם זה, זה מאוד משפיל"** (פרוטוקול, עמוד 38, שורות 2-7). השוטר גנאור אישר שהמכתב (ת/5) הועבר לעיונו לצורך תגובתו ביום 24/5/2013 וכי המכתב לא גרם לו להפסקת עבודתו (פרוטוקול, עמודים 39-41), אך גרם לו לתחושה בלתי נעימה שהממונים עליו קיבלו מכתב מסוג זה, שמאוד העליב ופגע בו (פרוטוקול עמוד 51, שורות 8-12).

7. כבר בהודעתו במשטרה אישר הנאשם את כי כתב את המכתב (ת/5) (ת/1, עמוד 1, שורות 4-6). הנאשם הוסיף כי **"...המקצוע שלי זה העלבת עובדי ציבור אבל זו לא עבירה פלילית..."** (ת/1, עמוד 1, שורות 6-7). ניכר שהנאשם כתב את המכתב בכוונת מכוון, תוך ניסיון "להלך בין הטיפות" שבין ביקורת לאמירות פליליות ותוך הכרת מבחני אונגרפלד: המבחן התוכני והמבחן ההסתברותי (ת/1, עמוד 2, שורות 9-14). הנאשם נשאל למי שלח את המכתב והשיב **"למשטרת אשדוד"**. לשאלה האם שלח את המכתב לגורם נוסף, השיב **"ממה שאני זוכר למשטרת אשדוד"** (ת/1, עמוד 2, שורות 15-18).

הנאשם ציין כי השוטר גנאור לא נעלב וכי לשיטתו אין פה עבירה פלילית כיוון שכל ביקורת היא ביקורת מידתית (ת/1, עמוד 2, שורות 31-32). מהודעת הנאשם עולה כי טענתו העיקרית כלפי השוטר גנאור מתייחסת להליך אחר שבה היה מעורב במסגרתו, לטענתו, השוטר גנאור, בהתאם להנחיה שקיבל, לא חקר עדה מסוימת שהנאשם כינה **"עדת שקר"**, וזאת למרות **"שהיה מחוייב לחקור אותה לפחות 50 שאלות מחוייבות המציאות"** (ת/1, עמוד 2, שורות 38-39).

מעבר לכל אלה יצוין כי כבר בהודעתו מסר הנאשם שישלח למשטרה אזכור של תקדימים מהם עולה שדבריו כלפי השוטר גנאור אינם מקימים עבירה של העלבת עובד ציבור (ת/1, עמוד 3, שורה 62).

ג. הלכת "אונגרפלד"

8. המאשימה הפנתה לעניין דנ"פ 7383/08 **אונגרפלד נ' מדינת ישראל** (11/7/2011) (להלן: **"הלכת אונגרפלד"** וגם **"פרשת אונגרפלד"**) ועתרה להרשיע הנאשם תוך ישום עקרונות ההלכה. אף הסנגור סבר שעל יסוד עקרונות ההלכה יש מקום לזכות הנאשם.

שם, בהרכב של תשעה שופטים צוין כי עבירת העלבת עובד הציבור אינה מכוונת להגן על כבודו או על מעמדו הפרטי של עובד הציבור, שכאדם, אין כבודו יקר יותר מכבודו של אדם אחר. הפסול בהעלבה האסורה על פי החוק אינו טמון בפגיעה בעובד הציבור כיחיד, אלא בפגיעה בו כאורגן של מערכת השירות הציבורי. הודגש, כי הערך המוגן בעבירה זו הוא הגנה על עובדי ציבור מפני עלבון ולא הגנה על כבודם של עובדי הציבור, שאילו היה נקבע כך היה מדובר בפגיעה קשה בשוויון.

לשמירה על תפקודו התקין של השירות הציבורי יש היבט פנימי של התפקוד התקין, בכך שרוחו של עובד הציבור אינה נשברת ויכולתו לבצע את תפקידיו נשמרת, והיבט חיצוני של התפקוד התקין, הנשמר באמצעות אמונו של הציבור בשיטת המשטר, המתבטאת בהכרה בסמכויות החוקיות הנתונות לעובד הציבור.

הודגש כי **"עובד הציבור הוא לעיתים קרובות 'פניו של השלטון' בעיני האזרח, ומקום בו פעולת זה האחרון אינה לרוחו, עלול עובד הציבור להפוך יעד קל לפריקת תסכולו ומורת רוחו של האזרח-לעיתים גם בדרכים פוגעניות"** (פסקה 15 לפסק הדין).

על התביעה מוטל שיקול דעת זהיר ומושכל בעת הגשת כתב אישום בגין עבירות הפוגעות בחופש הביטוי ועל בית המשפט להתוות גבולות ברורים לפגיעה בחופש הביטוי. מן הראוי שתהא בידי האזרח יכולת לדעת מראש את היקף האיסור.

נקבע כי **"באשר לעבירת 'העלבת עובד ציבור', לאור ניסוחה, שני המבחנים העיקריים שעלינו לשקול הם המבחן התוכני והמבחן ההסתברותי. מבחנים אלה אינם בהכרח מוציאים זה את זה, ויש לבחון לגבי כל אחד מהם אם הוא מתיישב עם תכליתה של העבירה ועם לשונה. מקום בו שני המבחנים מתיישבים עם לשון העבירה וכעם תכליתה, עשוי השילוב ביניהם ליצור את ההגנה המתאימה ביותר על חופש הביטוי"** (פסקה 17 לפסק הדין).

ביחס למבחן התוכני צוין כי בגדרו של מבחן זה נבדקת התאמת הביטוי השנוי במחלוקת למונח "העלבה".

בית המשפט התייחס, בין היתר, לדברי ביקורת. בהקשר זה צוין כי **"דברי ביקורת עשויים להיות מופנים לא רק נגד מדיניות השלטון או פועלו, אלא גם כלפי תפקודו האישי של עובד ציבור מסוים. סוג זה של ביטוי חשוב אף הוא לקיום המטרות שביסוד חופש הביטוי. הגשמת הזכויות הנתונות לאזרח במסגרת החוק כרוכה לעיתים בהשמעת ביקורת כלפי החלטות או פעולות מסוימות של עובד הציבור...בחינה של של סף הסיבולת המצופה מעובדי ציבור מובילה אף היא למסקנה שיש להעניק הגנה רחבה לביטוי ביקורת כלפי תפקודם של עובדי ציבור. אמנם, ביקורת מטבעה עשויה להיות מעליבה ובמיוחד כך משאין האזרח מקפיד תמיד להשמיע את ביקורתו באופן בונה ורגיש. עם זאת, מצופה מעובד הציבור כי יידע לשמוע דברי ביקורת - מוצדקים או מוטעים - מבלי שהדבר ייפגע בתפקודו...כל זאת, כמובן,**

אמור בדברי ביקורת שאף שאינם נעימים לאוזן אך אין הם מונעים ממש מעובד הציבור למלא את תפקידו".

בניגוד לדברי ביקורת, התייחס בית המשפט לקללות, חרפות וגידופים. צוין כי ביטויים מסוג זה לא משמשים לקידום הדיון הציבורי או ליצירת "שוק דעות חופשי", אינם מבטאים את הרעיון הדמוקרטי ואינם מקדמים אותו.

בהקשר זה נקבע כי "גם סף הסיבולת שמצופה מעובד הציבור לסגל לעצמו כלפי ביטויים מעין אלה אינו מרקיע שחקים. הפגיעה הכרוכה בסוג זה של ביטויים היא הפגיעה הקשה ביותר משום שהיא מעמידה את מושאה כשק חבטות שנועד אך לספיגת רגשות התסכול והכעס של העולב. אין לצפות מעובד הציבור להשלים בהכנעה עם הפיכתו יעד לביטויים פוגעניים ומשפילים כעניין שבשגרה...ההבחנה בין חרפות וגידופים לבין השמעת ביקורת - במיוחד ביקורת המופנית כלפי תפקודו של עובד הציבור - עשויה להיות קשה...הזכות להשמיע ביקורת אינה נתונה רק לבעלי הלשון הצחה ויכולת הביטוי המעודנת. אלא שבטות הביטוי עשויה לגרום לכך שתוכנה הביקורתי יתאין ויבלע עד שיותר רק הביטוי האלים והמשפיל שאין בו ערך של ממש...יש להבין את משמעות הביטוי גם על רקע ההקשר הכולל שבמסגרתו הושמע והנסיבות שבהן הובע".

לעניין המבחן ההסתברותי צוין כי מטרתו לבחון את השפעתו הפוטנציאלית של הביטוי על שומעיו - עובדי ציבור או אחרים. נקבע כי "החלת מבחן הסתברותי נדרשת לצורך צמצום פגיעתה של העבירה, בחופש הביטוי, למידה שאינה עולה על הנדרש. עבירת "העלבת עובד ציבור" באה להגן על תפקודו של השירות הציבורי אף מפני ביטויים שאין בהם הפרעה מיידית" וכן כי "אמנם, יש להניח כי בדרך-כלל גידוף המופנה ישירות לעובד ציבור יקים סיכון לפגיעה בתפקוד התקין של השירות הציבורי. אלא שעניין זה עשוי להיות תלוי בנסיבות, ומן הראוי שלא להפיל ביטוי שלא טומן בחובו סיכון כלשהו".

בהקשר לעבירת העלבת עובד ציבור המבחן ההסתברותי שנקבע הינו מבחן "הסיכון הממשי" או "האפשרות הסבירה". צוין כי "מבחן הסיכון הממשי הוא היחיד, בנסיבות העניין, המספק הגנה נאותה לחופש הביטוי, מבלי לסכל את הגשמת תכליתה הספציפית של העבירה בדרך של הצבת רף בלתי מציאותי. במקרים המתאימים, ניתן יהא להוכיח כי קיומו של סיכון לפגיעה בתפקוד השירות הציבורי הוא ממשי, חרף היותו רחוק".

ד. טענות המאשימה

9. לשיטת המאשימה, הנאשם גידף את השוטר גנאור באופן אישי ביחס לתכונותיו הפרטיות של השוטר הנוגעות לליבת כבודו של השוטר. המאשימה ציינה כי לא דובר במעשה ספונטני "בלהט הרגע" אלא במכתב שנכתב לאחר מחשבה ארוכה.

המאשימה הוסיפה, בין היתר, כי המען של המכתב היה קהל רחב, תחנת אשדוד, ובין היתר, מפקדיו של השוטר גנאור, וכי אין מדובר בביקורת כלפי מערכת החוק החוסה תחת הגנת של חופש הביטוי. על פי הטענה, חלקו של המכתב לצורך תכלית של חופש הביטוי הוא קלוש ופגיעת הדברים האמורים במכתב בתפקודו של השירות

הציבורי יכולה להיות רבה. בהקשר זה הפנתה המאשימה לכך שהמכתב הופנה **"למפקד תחנת אשדוד וליתר מושחתי התחנה"**. ב"כ המאשימה הפנתה להודעת הנאשם במשטרה במסגרתה השיב הנאשם לשאלה "למי שלח את המכתב", **"למשטרת אשדוד"** ולא ציין ששלח את המכתב רק למפקד התחנה.

עוד הפנתה המאשימה לעדות השוטר גנאור ממנה עולה כי נפגע מדברי הנאשם, שפגעו באמינותו ופגעו בו באופן אישי וכן תשובת השוטר גנאור לשאלה כיצד הוא מכיר את הנאשם "חקרתי את התיקים לצערי" באופן המלמד על כך שהתנהגות הנאשם פגעה בשוטר גנאור והצרה את צעדיו.

לשיטת המאשימה, האשמת שוטר כי הינו מושחת אינה מצויה ברף הסיבולת שעובד ציבור נדרש לסבול ומשכך התקיים בנאשם היוד העובדתי של העבירה והיסוד הנפשי של מודעות לטיב המעשה למצער, אם לא כוונה של ממש לגרום למתלונן עלבון וביזוי כבד.

המאשימה התייחסה לטענת הסנגור כי הנאשם זומן לחקירה טרם קבלת תגובת השוטר גנאור למכתב והדגישה כי הנאשם נחקר רק לאחר קבלת תגובת השוטר גנאור כמתואר לעיל.

המאשימה הוסיפה כי הנאשם בחר שלא להעיד, ולשיטת המאשימה, שתיקתו מהווה חיזוק לראיות התביעה. מעבר לכך, טענה המאשימה כי באמצעות הסנגור הציג הנאשם גרסה "חדשה" לחלוטין להשתלשלות האירועים, וזאת רק בשלב הסיכומים. על פי גרסה זו, הנאשם הגיע ללשכת מפקד התחנה, מסר למאן דהוא את המכתב כשכוונתו הייתה שהוא יגיע למפקד התחנה ולו בלבד, כאשר בחקירתו במשטרה מסר ששלח את המכתב "למשטרת אשדוד". לשיטת המאשימה, אין ליתן משקל לגרסה זו של ההגנה, משלא עלה הנאשם להעיד והביא לעולם גרסה חדשה באמצעות ב"כ רק בשלב הסיכומים, לא חשף עצמו לחקירה נגדית ואין יכולת לאמתו עם הדברים שמסר בחקירה.

המאשימה הפנתה לפסיקה נוספת בתמיכה לעמדתה, ובין היתר, לפסקי הדין הבאים:

בעניין רע"פ 1752/12 **ביליתי נ' מדינת ישראל** (21/3/2012) נדון עניינו של מבקש ששלח מכתבים לרשמת הוצאה לפועל וכתב, בין היתר, **"אתם נבלות מושחתים... אתם פחדנים, נמושות, נבלות ואפילו מרושעים..."**. נדחתה בקשת רשות הערעור על החלטת בית המשפט המחוזי להרשיע את המבקש בעבירה של ניסיון העלבת עובד ציבור חלף הרשעת בית המשפט השלום את המבקש בעבירה המוגמרת נוכח הסכמת המשיבה ונוכח העובדה שהמכתבים שכתב המבקש כלל לא הגיעו לידיה של הרשמת אלא נתפסו על ידי גורמי האבטחה. בבית משפט השלום נקבע כי רק כינויה של הרשמת כמושחתת עונה על הגדרת העבירה של העלבת עובד ציבור. בית המשפט המחוזי אישר קביעה זו והוסיף כי האשמת נושא משרה שיפוטית בשחיתות אינו דבר של מה בכך.

בעניין רע"פ 9149/08 **בן חיים נ' מדינת ישראל** (7/5/2012) נדון עניינו של מבקש, שהיה גזבר עיריית ירושלים בתקופה הרלבנטית, ושלח מכתב למבקר עיריית ירושלים בצירוף העתקים למבקר המדינה, ראש העיריה, מנכ"ל העיריה, היועץ המשפטי לממשלה והתנועה לאיכות השלטון. המכתב הופץ גם בדואר הפנימי של העיריה ותוכנו הגיע לעיתונות. המכתב התפרש על ארבעה עמודים, נוסח באופן כוללני, ובו ביכה המבקש את

תהליך ההתדרדרות בעיריה והטיח במבוקת האשמה כי הדבר התאפשר, בין היתר, "גם תוך תפקוד הנקלה". המכתב היה רצוף ביטויים המכילים את השורש ז.נ.ה על הטייתו ונגזרותיו. בהמשך המכתב התייחס המבקש לפרשה ספציפית מסוימת והתרעם על כך שהמבוקת חרצה את דינו באופן מעוות ומסולף. בקשת רשות ערעור שהגיש המבקש, בין היתר, בגין הרשעתו בעבירה של העלבת עובד ציבור, נדחתה. צוין כי "גם אם המבקש נלחם מלחמה לגיטימית ורבת שנים לביעור שחיתויות ואי סדרים, אין בעניין זה, כשלעצמו, כדי ליצור לו חסינות מפני עשיית שימוש שאינו לגיטימי בשפה מעליבה שיש עימה פגיעה "בליבה העמוקה של כבוד האדם במילוי תפקידו", שהפגיעה עלולה לא רק לפגוע "בעובד הציבור כפרט, אלא גם לפגוע פגיעה ממשית וקשה באופן מילוי תפקידו הציבורי ובכך לפגוע במערכת השירות הציבורי ובאמון הציבור בה".

בעניין ת"פ (מחוזי נצרת) 1263/01 **מדינת ישראל נ' עילאל** (13/12/2003) נקבע כי כיוון שדברי ההעלבה לא הוטחו בפני עובדת הציבור, אין זיקה בין הדברים שנאמרו על ידי הנאשם בפסק הדין לבין עובדת הציבור עצמה, בנסיבות העניין, לא נעברה העבירה של העלבת עובד ציבור בפניה, בשעה שמילאה את תפקידה או בנוגע למילוי תפקידה ולפיכך זוכה הנאשם מהעבירה של העלבת עובד ציבור. בפסק הדין דובר, בין היתר, על נאשם שאמר למתלוננת שהגישה תלונה כנגדו, דברים בעלי תוכן מעליב כלפי חוקרת המשטרה שטיפלה בתיק.

עוד הפנתה המאשימה לעניין רע"פ 229/12 **כהן נ' מדינת ישראל** (16/10/2012) במסגרתו נעשתה אבחנה בין דברים שנאמרו "בלהט הרגע" לבין דברים שתוכננו מראש.

ה. טענות הסנגור

10. כבר בראשית ההליך, העלה הסנגור טענות מקדמיות ועתר למחיקת כתב האישום, בעניין הוחלט כי יידונו, ככל שידרש, במסגרת הכרעת הדין. בסיכומיו הורחבו הטענות שלשיטת ההגנה מובילות לזיכוי הנאשם ואלו הן:

- המדובר בהתעמרות אישית של המשטרה ובמיוחד השוטר גנאור כלפי הנאשם. יש קשר הדוק בין "תיק הרקע" להליך זה שכן כתב האישום בתיק נשוא הליך זה הוגש ארבעה ימים לאחר שהוחלט סופית שלא לחדש את ההליכים בתיק הרקע למרות פניות הנאשם.
- כתב האישום אינו מגלה עבירה, שכן המילים בהן השתמש הנאשם במכתבו אינן מהווה העלבת השוטר גנאור.
- היעדר כוונה פלילית. הסנגור הפנה לסעיף 34 לחוק העונשין שעניינו "טעות במצב משפטי". לטענת ההגנה, הנאשם אישר שכתב את המכתב ושהוא מכיר את סעיף 288 לחוק העונשין התשל"ז-1977 אך קיים פער בין האמור במכתב לבין עמידה ביסודות העבירה. הנאשם הבין שמעשיו אינם עולים כדי עבירה פלילית מבחינה משפטית ולפיכך יוכל לחסות תחת ההגנה של טעות במצב משפטי.
- התנהלות היחידה החוקרת כלפי הנאשם יש בה כדי לבסס "הגנה מן הצדק" לנאשם; נטען בתוך כך שלא ראוי שתחנת אשדוד תחקור חשד להעלבה שבוצע על פי הטענה כלפי אחד מחוקריה ולאור כך שתחנות אשדוד אשקלון הן "תחנות אחיות". המהלך מהווה עיוות דין וחוטא למראית פני

הצדק. לטענת ההגנה, עיוות הדין עם הנאשם החל כבר בעצם הפסקת ההליכים בתיק הרקע, שלא חודשו, והמשיך בהגשת כתב האישום בהליך זה.

- מכתב הנאשם הופנה בדיסקרטיות למפקד תחנת משטרת אשדוד וללא כל פומביות. על פי הטענה, הנאשם מסר את המכתב ישירות ללשכת מפקד תחנת אשדוד.
- אף שתכני המכתב אינם נעימים לאוזן, התבטאות הנאשם באה בגדר חופש הביטוי. על פי הטענה, הנאשם כעיתונאי, יודע "ללכת על הגבול האפור".
- אין בחומר הראיות עדות של מפקד התחנה או מזכר המתעד את תגובתו של מפקד התחנה למכתב שמוען אליו.
- המכתב הועבר לרס"מ נורית כהן, כ- 50 ימים לאחר שהוגש ולא ברור היכן רבץ המכתב עד להעברתו לרס"מ נורית כהן וככל הנראה לא היה מספיק ראוי להתייחסות כדי שייחקר באופן מיידי.
- הנאשם זומן לחקירה עוד לפני שהשוטר גנאור ידע על המכתב.
- פניית רס"מ נורית לשוטר גנאור בבקשה לקבל תגובתו באם הוא מוצא את המכתב מעליב, על מנת שניתן יהיה לחקוק את הנאשם בגין העלבת עובד ציבור, מלמדת על מגמתיות בהתנהלות היחידה החוקרת כנגד הנאשם שגיבשה עמדתה עוד טרם התייחסות השוטר גנאור למכתב. נטען כי מן הראוי היה לפנות בשאלה ניטרלית כגון "להלן מכתב שהתקבל. נא תגובתך".
- לטענת הסנגור, בניגוד לעבירת האיום, בעבירת העלבת עובד הציבור על עובד הציבור לדעת שהעליבו אותו (מעבר לכך שהוא צריך להעלב), לצורך גיבוש העבירה.
- השוטר מקטובי נשמע בהקלטה כשהוא אמר לנאשם "גם גנאור מחפש אותך..".
- אף הסנגור יישם את מבחני אונגרפלד על עניינו של הנאשם.

ה. דיון והכרעה

11. סעיף 288 לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"המעליב בתנועות, במילים או במעשים, עובד הציבור או דיין או פקיד של בית דין דתי או חבר ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, כשהם ממלאים תפקידים או בנוגע למילוי תפקידים, דינו - מאסר שישה חודשים".

ייחודה של עבירת העלבת עובד הציבור נובעת מהתנגשות בין ערכים כבדי משקל, מחד הצורך בהגנה על עובדי הציבור ומאידך- חופש הביטוי של הפרט וכן בהיותה עבירה שניתן להרשיע בגינה אך עקב התבטאות מילולית ככל שיוכחו יסודות העבירה ומכאן הזהירות בה נבחנים מרכיביה, שעה שבימ"ש שוקל הרשעה בפלילים. בהקשר זה יצוין כי אין להקל ראש במורכבות תפקידו של עובד הציבור, הדורש לעיתים תעצומות נפש, ריסון ואיפוק.

כפי שהפנה הסנגור, קיימת הנחיה של היועמ"ש בעניין הגשת כתבי אישום בעבירות של העלבת עובד ציבור עמוד 8

וזילות בית המשפט, שבשתייהן יש לעשות איזון בין הגנה על עובד הציבור והשירות הציבורי בכללותו לבין עקרון חופש הביטוי והביקורת.

על פי הנחית הנחיית היועמ"ש הנ"ל, "ככל שמדובר במדיניות העמדה לדין יש לנהוג במדיניות של ריסון ואיפוק המבטאת את האינטרסים השונים. זאת, תוך הקפדה על מניעת פגיעה בלתי מידתית בחופש הביטוי" (הנחיות היועץ המשפטי לממשלה, הנחיה מס' 4.1103, בסעיף 6).

ראשית, אציין כי איני מטילה דופי בתקינות התנהלות היחידה החוקרת או המאשימה בעניינו של הנאשם אולם, בין השיטין, למען נראות תקינות הליכי האכיפה וההעמדה לדין כנגד הנאשם מצאתי בצבר הנתונים העובדתיים שהוארו ע"י הסנגור בטיעוניו, כדי לבסס בעניינו של הנאשם נגזרת להגנה מן הצדק.

אדגיש כי אין ספק שהביטויים בהם השתמש הנאשם אינם ראויים, כפי שניתן ללמוד אף מתחושות השוטר גנאור ביחס לביטויים אלה כעולה מעדותו שפורטה לעיל. מן הראוי היה שאם ביקש הנאשם להתלונן כנגד השוטר גנאור, היה עושה זאת באופן מכובד וענייני, במיוחד נוכח הבנת הנאשם כעולה מהודעתו (ת/1) ובחירתו המושכלת לפנות במכתב כפי שפנה (ת/5).

לעניין נראות תקינות הליך החקירה, אציין כי מקובלת עלי טענת הסנגור שאופן הפניה לשוטר גנאור לצורך קבלת תגובתו למכתב והפקת הזימון לחקירת הנאשם טרם גולל גנאור השוטר עמדתו (אף אם הנאשם נחקר לאחר שהעד גנאור מסר הודעתו), מצביעים על חשש שמא גורמי האכיפה, גבשו עמדתם בדבר העמדת הנאשם לדין, כבר מראשית החקירה.

הוכח כי רק לאחר שהופק זימון הנאשם לחקירה, הפנתה רס"מ נורית כהן את המכתב לשוטר גנאור וביקשה "נא רשום את התייחסותך באם אתה מוצא את הדבר מעליב על מנת שאחקור אותו בגין העלבת עובד ציבור" (ת/4).

מן הנוסח המדריך האמור "על דרך החקירה הנגדית", עולה כי היחידה החוקרת מניחה מראש ומצפה כי החוקר ימסור גרסה לפיה נעלב בפועל. החשש שמא החוקר "הוזמן להעלב" אף נובע מכך שהופק זימון לחקירת הנאשם טרם הפניה לחוקר למסור הודעתו.

יודגש, איני שוללת את האפשרות שעבירת העלבת עובד הציבור תתגבש בפניה לממונה על עובד הציבור אף ללא יידוע עובד הציבור אודות הפניה, שאלה שאינה צריכה הכרעה במסגרת הליך זה. עם זאת, בעניינו של הנאשם סברתי, בהנתן סוג העבירה המיוחסת שישודותיה עשויים להתגבש ולו באמירות מילוליות על הזהירות המתחייבת מכך, שהחקירה נוהלה כך שנראותה כתקינה, נפגמה.

בנוסף, לא ניתן להתעלם מכך שמדובר במכתב, שהופנה למפקד התחנה ולמאן דהם ערטילאים בשם "יתר מושחתי התחנה" באופן הדורש סף משמעותי יותר לצורך הרשעה בפלילים בעבירה של העלבת עובד ציבור. לא בנקל יקבע כי פניה לממונה על עובד ציבור, במכתב, תקים עבירה של העלבת עובד ציבור.

זאת ועוד, מפקד התחנה, שהנו המכותב הראשי למכתב, לא זומן להעיד ולא הוכח מה היו גלגוליו של המכתב מראשית ועד הגעתו אל החוקרת נורית עדת התביעה.

אציין כי לו היה מוזמן מפקד התחנה להעיד, עשויה הייתה עדותו לספק מידע עובדתי חיוני נוסף. בהקשר זה יצוין כי בהינתן שהוכחת כל יסודות העבירה רובצים לפתחה של המאשימה, באין ראיות כי המכתב הונח או לפחות נפתח ע"י מפקד התחנה בלבד, בנקודה עובדתית זו הספק יפעל לטובת הנאשם ואניח כי המכתב הונח או נפתח בלשכת מפקד התחנה.

חותמת "נתקבל" על המכתב (ת/5) נושאת תאריך 4/4/2013 מלמדת כי המכתב הגיע למשטרה ביום בו נכתב משכך ניתן להניח כי נמסר "ידינית" אך לא ניתן לקבוע ממצא עובדתי היכן הונח בפועל.

מעבר למתואר לעיל, ספק אם בעיני התביעה תוכן המכתב הוא מחולל העבירה, וזאת על רקע אותו הליך קודם בעניינו של הנאשם כמתואר לעיל. לא מן הנמנע שהשוטר גנאור נעלב ממעשים אחרים של הנאשם כפי שציין בעדותו ואף הפנה למודעה (ת/3) ונוכח הרקע הקודם ביניהם כאשר המכתב היה בבחינת "הקש ששבר את גב הגמל"; מכלול הנסיבות לא הובא במסגרת כתב האישום והמכתב זכה למעמד עצמאי משלו. יתכן שנוכח שקולי העמדה לדין המחייבים זהירות ע"פ הנחיות היועמ"ש שלו היה המכתב נשלח לבדו, המאשימה הייתה שוקלת את שאלת ההעמדה לדין של כתב המכתב ומסקנתה היתה שונה מזו שהתקבלה בפועל בעניינו.

אמנם, מכלול הביטויים בהם השתמש הנאשם, בהקשר בו נכתבו, תכליתם השפלה וביזוי ולא הצבעה על ליקוי ממשי בתפקוד עובד הציבור והנני סבורה שבהתאם למבחן התוכני, קיימת התאמת הביטויים השנויים במחלוקת למונח "העלבה".

עם זאת, יישום המבחן ההסתברותי, יעשה שלא במנותק ממכלול הנסיבות וההשתלשלות כפי שפורט לעיל. אם נוסיף לכך שהמכתב מוען, למפקד התחנה, המכותב הראשי, שעדותו לא נשמעה בבית המשפט, באופן בו נותרים סימני שאלה עובדתיים רלוונטיים הרי לא הוכח מעבר לכל ספק סביר כי התקיים סיכון ממשי לפגיעה בתפקוד השירות הציבורי.

אשר להתנהלות ההגנה יצוין כי אמנם הנאשם לא העיד ושתיקתו עשויה לחזק ראיות התביעה אלא שלא ניתן לחזק, את ה"אין" כפי שטען הסנגור ובצירוף מכלול הנסיבות שפורטו לעיל סברתי שהכף נוטה לעבר זיכוי הנאשם ולו מחמת הספק.

אציין לבסוף כי מן הראוי שבקורת תושמע באופן מכבד ולו עסקינן בנסיבות אחרות מאלה שהיו רלוונטיות לעניינו, התוצאה, ביחס לאותן התבטאויות, עשויה היתה להיות שונה.

לאור כל האמור, החלטתי לזכות את הנאשם מן העבירה של העלבת עובד ציבור שיוחסה לו, מחמת הספק.

בנסיבות אלה, לא מצאתי מקום להידרש ליתר טענות ההגנה.

עמוד 10

המזכירות תודיע לצדדים.

ניתנה היום, כ"א סיוון תשע"ז, 15 יוני 2017, בהעדר הצדדים.